

A Novel Approach to Strategic Management: Identifying Factors Affecting the Performance of Football Clubs in the Context of Their Stock Market Listings

Hadi. Mojaver Amiri¹, Zayalabedin. Fallah^{1*}, Taher. Behlekeh¹, Asra. Askari¹

¹ Department of Physical Education and Sports Sciences, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran

* Corresponding author email address: zy.fallah@gmail.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Mojaver Amiri, H., Fallah, Z., Behlekeh, T., & Askari, A. (2023). A Novel Approach to Strategic Management: Identifying Factors Affecting the Performance of Football Clubs in the Context of Their Stock Market Listings. *Journal of Technology in Entrepreneurship and Strategic Management*, 2(2), 94-107.

© 2023 the authors. Published by KMAN Publication Inc. (KMANPUB), Ontario, Canada. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

The aim of the present study was to introduce a novel approach to strategic management by identifying factors affecting the performance of football clubs from the perspective of their stock market listings. The research method employed in this study followed a mixed-methods approach. Using an exploratory design, qualitative data were collected first, followed by quantitative data. In terms of methodology, this research adopted a combination (qualitative-quantitative) approach, utilizing an exploratory mixed-method design. The statistical population of this study included all experts and academic professionals, such as sport management professors specializing in marketing and financial management professors with expertise in stock exchange and securities, as well as managers and staff in the financial departments of football clubs participating in the Premier League. Sampling was conducted theoretically. The statistical sample of this research consisted of 32 experts. During the qualitative phase of the research, purposeful sampling and the snowball technique were used to conduct in-depth interviews. In total, interviews were conducted with 32 experts in these fields, achieving theoretical saturation after the 20th interview. To analyze the data, descriptive and inferential statistics, as well as the MICMAC and Scenario Wizard software, were utilized. The results of the analyses indicate that the stock market listing of football clubs Esteghlal and Persepolis could significantly influence their performance across various dimensions, including economic, social, managerial, and sporting aspects. Based on the matrix of factors and various scenarios, the growth and transformation paths of these clubs are meaningfully influenced by a range of factors, each of which can either strengthen or weaken the clubs' positions. Listing these clubs on the stock market, while presenting a unique opportunity, also introduces new challenges. Economically, uncertainties and fluctuations in the stock market may pose risks. However, effectively managing these fluctuations could attract investors and strengthen the clubs' financial resources.

Keywords: Stock market listing, strategic management, stock exchange, football clubs

Introduction

In recent decades, economic and financial changes across various social and sports sectors have led many organizations to seek new sources of revenue (Blake et al., 2019). One emerging approach is the listing of sports clubs on stock markets as a strategy to attract investment, improve financial structures, and enhance organizational transparency. Football clubs, due to their widespread popularity and significant role in the sports economy, have particularly embraced this approach. In Iran, Esteghlal and Persepolis football clubs, two iconic names in the country's sports culture, have been at the center of this initiative (Blake et al., 2019).

Listing these clubs on the stock market is a pivotal step toward restructuring ownership to foster greater transparency and public participation. This transformation could impact various aspects of club performance, including financial management, operational efficiency, and social standing. On one hand, it provides a sustainable financial model to improve infrastructure, attract high-quality players, and enhance team competitiveness. On the other hand, it increases public oversight and accountability, potentially driving better management practices (Prigge & Tegtmeier, 2019).

Despite its potential, this approach faces significant challenges. Issues such as opaque management practices, limited experience in listing sports entities on stock markets, and the influence of capital market fluctuations pose barriers to its success. Questions also remain regarding the readiness of Iran's stock market for this type of listing and the ability of clubs to attract investors. Listing sports clubs in stock markets represents an innovative trend in sports management, particularly for football clubs, given their economic and social prominence (Liu et al., 2020).

Strategic management in sports aims to improve organizational efficiency and effectiveness by optimizing financial resources and enhancing service quality. Stock market listing offers a strategic solution to achieve these goals (Sóti et al., 2020). This initiative can free clubs from reliance on unstable, traditional financial sources like government support and temporary sponsorships. Instead, public participation can provide strong financial backing for long-term strategic programs.

From a governance perspective, entering the stock market necessitates profound changes in the management structure of clubs. Financial transparency, accurate and periodic reporting, and increased shareholder oversight push clubs toward better governance and professional management practices (Fühner et al., 2021). These changes can ultimately enhance public trust and improve the social image of clubs.

Additionally, football clubs can benefit in terms of human resource and infrastructure management. Capital raised through stock sales can be invested in developing sports facilities, hiring top-tier coaches and players, and improving youth development programs. While this could directly boost team performance and competitiveness at national and international levels, the process also demands effective management of challenges, such as aligning shareholder and fan expectations and mitigating risks associated with market volatility (Talay et al., 2019).

Exploring the managerial, financial, and social dimensions of stock market listing can help decision-makers identify opportunities and threats. Utilizing historical data, scenario modeling, and international experiences provides a clearer pathway for managing this transformation in Iran's sports sector. This research offers a multidimensional analysis of listing Esteghlal and Persepolis on the stock market and its potential effects on their performance to guide stakeholders with scientifically grounded insights.

Methods and Materials

The study employed a mixed-methods design using an exploratory approach, collecting qualitative data first, followed by quantitative data. The research population included experts and academics, such as sports management professors specializing in marketing, financial management professors with expertise in securities, and managers and financial staff of Premier League football clubs.

The sample comprised 32 experts, selected using theoretical sampling. For the qualitative phase, in-depth interviews were conducted using purposive sampling and the snowball technique until theoretical saturation was reached after the 20th interview. Data were collected through library research and field studies in three phases. MICMAC software was utilized for analyzing and identifying critical factors affecting the stock market listing of Esteghlal and Persepolis. Semi-structured interviews were followed by Likert-scale questionnaires to assess the impact and uncertainty of identified factors. Parametric statistical tests, including Shapiro-Wilk for normality and single-sample t-tests, were used for analysis.

Findings

The results identified 36 factors influencing the future performance of football clubs in the context of stock market listing. These factors were categorized into three overarching themes: uncertainties, surprises, and drivers.

1. **Uncertainties:** Factors such as stock valuation, debt obligations, macroeconomic risks, and market volatility emerged as significant. These uncertainties highlight the financial and structural challenges clubs may face.
2. **Surprises:** Key elements included the potential for long-term stock value growth, increased sponsorship opportunities, and improved branding. These factors represent unexpected but significant opportunities arising from market entry.
3. **Drivers:** Critical drivers included reducing reliance on government subsidies, increasing liquidity to settle accumulated debts, enabling reinvestment in infrastructure, and enhancing financial and managerial transparency.

The Shapiro-Wilk test confirmed the normal distribution of variables, validating the use of parametric methods. Among the 36 identified factors, 25 were validated as key influencers through single-sample t-tests. These factors spanned economic-financial, managerial, structural, cultural-social, and sporting-performance dimensions. The findings from the t-test analysis revealed that out of the 36 identified factors, 25 were confirmed as key determinants impacting the performance of football clubs in the context of their stock market listing. These included significant factors such as stock valuation ($t = 9.405$, $p < 0.01$), macroeconomic risks ($t = 6.239$, $p < 0.01$), market volatility ($t = 11.454$, $p < 0.01$), long-term stock value growth ($t = 7.418$, $p < 0.01$), and increased liquidity for debt settlement ($t = 8.181$, $p < 0.001$). Conversely, some factors, such as debt obligations ($t = -2.386$, $p = 0.062$) and brand strengthening ($t = 1.46$, $p = 0.152$), did not reach statistical significance. These results highlight the critical economic, managerial, and operational dimensions influencing the successful implementation of stock market strategies for Esteghlal and Persepolis football clubs.

Discussion and Conclusion

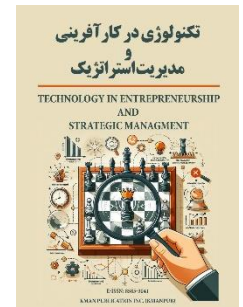
The findings underscore the transformative potential of listing Esteghlal and Persepolis on the stock market, emphasizing its multifaceted impact across financial, managerial, social, and sporting domains.

From a financial perspective, stock market listing offers a sustainable model to attract investments, enhance liquidity, and invest in infrastructure and player development. Managerial and structural improvements, such as increased transparency, better governance, and professionalization of club operations, are critical outcomes of meeting stock market requirements.

Culturally and socially, the process fosters stronger connections between clubs and their communities, boosting public trust and fan engagement. Sporting advantages include higher competitiveness through access to quality players and improved training facilities.

However, the approach also poses challenges, such as managing shareholder expectations and navigating market volatility. Effective planning, financial transparency, and infrastructure development are essential to leveraging this opportunity.

In conclusion, listing football clubs on the stock market represents a strategic step toward their sustainable development. To fully capitalize on this potential, clubs must strategically address challenges, align economic and sporting goals, and foster collaboration among stakeholders. This study provides a comprehensive framework for understanding the implications of this transformation and supports stakeholders in making informed decisions for the growth of Iranian football.

رویکردی نو در مدیریت استراتژیک: شناسایی عوامل موثر بر عملکرد باشگاه‌های فوتبال از منظر عرضه سهام آن‌ها در بورس

هادی مجاور امیری^۱، زین العابدین فلاح^{۱*}، طاهر بهلکه^۱، اسرا عسکری^۱

۱. گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

* ایمیل نویسنده مسئول: zy.fallah@gmail.com

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

مجاور امیری، هادی، فلاح، زین‌العابدین، بهلکه، طاهر. و عسکری، اسرا. (۱۴۰۲). رویکردی نو در مدیریت استراتژیک: شناسایی عوامل موثر بر عملکرد باشگاه‌های فوتبال از منظر عرضه سهام آن‌ها در بورس. *تکنولوژی در کار آفرینی و مدیریت استراتژیک*، ۲(۲)، ۹۴-۱۰۷.

© ۱۴۰۲ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

هدف مطالعه حاضر رویکردی نو در مدیریت استراتژیک: شناسایی عوامل موثر بر عملکرد باشگاه‌های فوتبال از منظر عرضه سهام آن‌ها در بورس بود. روش تحقیق پژوهش حاضر به شیوه آمیخته است که با کمک طرح اکتشافی، ابتدا داده‌های کیفی و سپس داده‌های کمی گردآوری می‌شوند. پژوهش حاضر از لحاظ رویکرد، ترکیبی (کیفی-کمی) می‌باشد. لذا از طرح تحقیق آمیخته اکتشافی استفاده شد. جامعه آماری این پژوهش کلیه خبرنگاران و صاحب‌نظران دانشگاهی شامل اساتید مدیریت ورزشی با گرایش بازاریابی و اساتید مدیریت مالی با گرایش بورس و اوراق بهادار و مدیران سازمان‌های ورزشی شامل مدیران و کارکنان مالی باشگاه‌های فوتبال حاضر در لیگ برتر می‌باشند. نمونه گیری در این پژوهش به طور نظری انجام گرفت. نمونه آماری این پژوهش شامل ۳۲ خبره هستند. در مرحله کیفی پژوهش؛ نمونه‌گیری جهت انجام مصاحبه‌های عمیق از روش هدفمند و تکنیک گلوله برفی استفاده گردید. در مجموع با ۳۲ نفر از خبرنگاران در این حوزه‌ها مصاحبه شد که از مصاحبه ۲۰ به بعد به اشباع نظری دست یافتیم. در این پژوهش به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی، آمار استنباطی، نرم افزار میک مک و نرم افزار سناریو ویزارد استفاده شد. نتایج بررسی‌ها و تحلیل‌ها نشان می‌دهد که عرضه سهام باشگاه‌های فوتبال استقلال و پرسپولیس در بازار بورس می‌تواند تأثیرات زیادی بر عملکرد این باشگاه‌ها در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، مدیریتی و ورزشی داشته باشد. بر اساس ماتریس عوامل و سناریوهای مختلف، مسیرهای رشد و تحول در این باشگاه‌ها به طور معناداری تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل قرار دارد که هرکدام به نوبه خود می‌تواند به تقویت یا تضعیف موقعیت این باشگاه‌ها منجر شود. عرضه سهام این باشگاه‌ها در بورس به‌عنوان یک فرصت ویژه، چالش‌های جدیدی را نیز به همراه دارد. در بخش اقتصادی، عدم قطعیت‌ها و نوسانات بازار بورس ممکن است خطراتی را به همراه داشته باشد، اما از سوی دیگر، درست مدیریت کردن این نوسانات می‌تواند موجب جذب سرمایه‌گذاران و تقویت منابع مالی باشگاه‌ها شود.

کلیدواژه‌گان: عرضه سهام، مدیریت استراتژیک، بورس، باشگاه فوتبال

مقدمه

در دهه‌های اخیر، تغییرات اقتصادی و مالی در حوزه‌های مختلف اجتماعی و ورزشی باعث شده است که بسیاری از سازمان‌ها به دنبال منابع جدید درآمدی باشند (Maci et al., 2020). یکی از این رویکردها، عرضه سهام باشگاه‌های ورزشی در بازار بورس است که به عنوان راهکاری برای جذب سرمایه، بهبود ساختار مالی، و تقویت شفافیت سازمانی مورد توجه قرار گرفته است. در این میان، باشگاه‌های فوتبال به دلیل محبوبیت بالای خود در بین مردم و نقش پررنگشان در اقتصاد ورزشی، به شکل خاصی به این موضوع پرداخته‌اند. در ایران نیز باشگاه‌های استقلال و پرسپولیس، به عنوان دو نماد برجسته فوتبال کشور، در مرکز این توجه قرار دارند (Blake et al., 2019).

عرضه سهام این باشگاه‌ها در بورس، گامی مهم در راستای تغییر ساختار مالکیت آن‌ها به سمت شفافیت بیشتر و مشارکت عمومی به شمار می‌آید. این تحول می‌تواند تأثیرات گسترده‌ای بر جنبه‌های مختلف عملکرد باشگاه‌ها از جمله مدیریت مالی، بهره‌وری عملیاتی، و جایگاه اجتماعی داشته باشد. از یک سو، این فرایند امکان تأمین مالی پایدار را برای باشگاه‌ها فراهم می‌کند که می‌تواند به بهبود زیرساخت‌ها، جذب بازیکنان باکیفیت‌تر، و افزایش رقابت‌پذیری تیم‌ها منجر شود. از سوی دیگر، عرضه سهام می‌تواند سطح نظارت عمومی و پاسخ‌گویی مدیران باشگاه‌ها را افزایش دهد و به بهبود عملکرد مدیریتی و عملیاتی آن‌ها کمک کند (Prigge & Tegtmeier, 2019).

با این حال، این اقدام با چالش‌هایی نیز همراه است. وجود نهادهای غیرشفاف در مدیریت باشگاه‌ها، نبود تجربه کافی در زمینه عرضه سهام ورزشی در بورس، و احتمال تأثیرپذیری از نوسانات بازار سرمایه از جمله موانعی هستند که می‌توانند بر موفقیت این طرح تأثیر بگذارند. همچنین، سولاتی درباره میزان آمادگی بازار بورس ایران برای پذیرش این نوع سهام و توانایی باشگاه‌ها در جذب سرمایه‌گذاران وجود دارد. عرضه سهام باشگاه‌های ورزشی در بورس یکی از روندهای نوظهور در مدیریت ورزشی است که می‌تواند به عنوان ابزاری راهبردی در توسعه پایدار و ارتقای عملکرد سازمان‌های ورزشی مورد استفاده قرار گیرد. این رویکرد به ویژه در باشگاه‌های فوتبال، که از نظر اقتصادی و اجتماعی تأثیرگذاری بیشتری دارند، جذابیت بیشتری یافته است. در این زمینه، باشگاه‌های استقلال و پرسپولیس به دلیل جایگاه خاصشان در فوتبال ایران و نقش بی‌بدیلشان در فرهنگ ورزشی کشور، به کانون توجه برای اجرای این طرح تبدیل شده‌اند (Liu et al., 2020).

در مدیریت ورزشی، یکی از اهداف اصلی، بهبود کارایی و اثربخشی سازمان‌ها از طریق بهینه‌سازی منابع مالی و ارتقای کیفیت خدمات است. عرضه سهام در بورس می‌تواند به عنوان یکی از راهکارهای کلیدی برای دستیابی به این اهداف محسوب شود (Sóti et al., 2020). این اقدام می‌تواند باشگاه‌ها را از وابستگی به منابع مالی ناپایدار و سنتی نظیر حمایت‌های دولتی و حامیان مالی موقت رها کرده و به آن‌ها امکان دهد تا از طریق مشارکت عمومی، منابع مالی مستحکمی برای اجرای برنامه‌های استراتژیک و بلندمدت خود فراهم کنند. در عین حال، از منظر حاکمیت سازمانی، ورود باشگاه‌ها به بازار بورس می‌تواند به معنای تغییرات عمیق در ساختار مدیریتی آن‌ها باشد. با پذیرش الزامات شفافیت مالی، تدوین گزارش‌های دقیق و دوره‌ای، و افزایش نظارت سهام‌داران، باشگاه‌ها می‌توانند به سمت حاکمیت مطلوب و مدیریت حرفه‌ای‌تر حرکت کنند (Fühner et al., 2021).

این امر می‌تواند در نهایت منجر به افزایش اعتماد عمومی و ارتقای وجهه اجتماعی باشگاه‌ها شود. علاوه بر این، مدیریت منابع انسانی و زیرساختی در باشگاه‌های فوتبال نیز می‌تواند از عرضه سهام در بورس بهره‌مند شود. تأمین سرمایه از طریق فروش سهام امکان سرمایه‌گذاری در توسعه امکانات ورزشی، جذب مربیان و بازیکنان برجسته، و ارتقای کیفیت آموزش و توسعه بازیکنان جوان را فراهم می‌کند. این اقدامات می‌تواند تأثیر مستقیم بر بهبود عملکرد فنی تیم‌ها و افزایش رقابت‌پذیری در سطح ملی و بین‌المللی داشته باشد. با این حال، از دیدگاه مدیریت ورزشی، این فرآیند نیازمند مدیریت چالش‌های متعددی نیز هست. یکی از مهم‌ترین مسائل، مدیریت انتظارات سهام‌داران و هواداران است که

ممکن است گاه با اهداف ورزشی و بلندمدت باشگاه‌ها در تضاد باشند. همچنین، مدیریت ریسک‌های ناشی از نوسانات بازار سرمایه و تأثیر آن‌ها بر عملکرد مالی باشگاه‌ها نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و حرفه‌ای است (Talay et al., 2019). از منظر آینده‌پژوهی، بررسی تأثیرات این اقدام در ابعاد مختلف مدیریتی، مالی، و اجتماعی می‌تواند به تصمیم‌گیران در شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای پیش‌رو کمک کند. تحلیل‌های مبتنی بر داده‌های گذشته، مدل‌سازی سناریوهای مختلف، و استفاده از تجربیات بین‌المللی در این زمینه می‌تواند مسیری روشن‌تر برای مدیریت این تحول در باشگاه‌های ورزشی ایران فراهم آورد. در نهایت، موفقیت در اجرای این طرح مستلزم تعامل نزدیک میان بخش‌های مختلف مدیریتی، سرمایه‌گذاران، و هواداران است تا از طریق هم‌افزایی میان اهداف ورزشی و اقتصادی، بستری مناسب برای رشد و توسعه پایدار باشگاه‌های فوتبال فراهم شود. آینده‌پژوهی در این زمینه می‌تواند به روشن‌تر شدن مسیر پیش‌رو کمک کند (مارکولیس^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). بررسی سناریوهای محتمل، تحلیل پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، و مدیریتی، و شناسایی عوامل مؤثر در موفقیت یا شکست این طرح می‌تواند تصویری جامع از تأثیرات این تحول ارائه دهد. هدف از این تحقیق، ارائه تحلیلی جامع و چندبعدی از عرضه سهام باشگاه‌های استقلال و پرسپولیس در بورس و تأثیر آن بر عملکرد این باشگاه‌ها در ابعاد مختلف است تا به تصمیم‌گیرندگان و ذینفعان در این حوزه دیدگاهی روشن‌تر و علمی‌تر ارائه شود.

روش پژوهش

روش تحقیق پژوهش حاضر به شیوه آمیخته بود که با کمک طرح اکتشافی، ابتدا داده‌های کیفی و سپس داده‌های کمی گردآوری شدند. پژوهش حاضر از لحاظ رویکرد، ترکیبی (کیفی-کمی) بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه خبرگان و صاحب‌نظران دانشگاهی شامل اساتید مدیریت ورزشی با گرایش بازاریابی و اساتید مدیریت مالی با گرایش بورس و اوراق بهادار و مدیران سازمان‌های ورزشی شامل مدیران و کارکنان مالی باشگاه‌های فوتبال حاضر در لیگ برتر بود. نمونه‌گیری در این پژوهش به طور نظری انجام گرفت. نمونه آماری این پژوهش شامل ۳۲ خبره بود. در مرحله کیفی پژوهش؛ نمونه‌گیری جهت انجام مصاحبه‌های عمیق از روش هدفمند و تکنیک گلوله برفی استفاده گردید. در این نمونه‌گیری پژوهشگر به صورت هدفمند به انتخاب افرادی از جامعه آماری که تامین‌کننده اطلاعات مهمی هستند؛ اقدام کرد. در این روش ابتدا یک گروه اولیه جهت مصاحبه انتخاب و سپس گروه‌های بعدی جهت مصاحبه توسط همین گروه معرفی شدند و نمونه‌گیری تا جایی تداوم یافت که پژوهش به اشباع و کفایت نظری رسید. نقطه اشباع به زمانی اشاره دارد که پژوهشگر با ادامه کار به هیچ اطلاعات جدیدی دست نیابد. در مجموع با ۳۲ نفر از خبرگان در این حوزه‌ها مصاحبه شد که از مصاحبه ۲۰ به بعد به اشباع نظری بدست آمد. روش گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر به دو صورت کتابخانه‌ای و میدانی صورت گرفت. در بخش میدانی گردآوری داده‌ها طی سه مرحله و با فاصله‌های زمانی مختلف انجام شد. در هر مرحله تحلیل‌های لازم انجام و سپس مرحله بعد شروع می‌شد. در مراحل دوم و سوم برای تحلیل داده‌ها از نرم افزارهای جدید میک استفاده شده که از نرم افزار میک جهت تحلیل و شناسایی عوامل موثر و کلیدی عرضه سهام باشگاه‌های فوتبال استقلال و پرسپولیس در بورس بر عملکرد آن‌ها استفاده شده است. در این پژوهش به منظور شناسایی عوامل موثر بر عرضه سهام باشگاه‌های فوتبال استقلال و پرسپولیس در بورس بر عملکرد آن‌ها در ابتدا از روش مصاحبه نیمه باز استفاده گردید و آزمودنی‌ها مورد مصاحبه قرار گرفتند. سپس پرسش‌نامه میزان تاثیرگذاری و پرسش‌نامه میزان قطعیت، با استفاده از طیف لیکرت توسط خبرگان تهیه و تکمیل شدند. برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرهای پژوهش از آزمون شاپیرو ویلک استفاده و متعاقب تکمیل پرسش‌نامه‌ها توسط خبرگان، از میان عامل‌های شناسایی شده، عوامل مهم تر دارای تاثیر گذاری و عدم قطعیت بالا با استفاده از آزمون پارامتری تی تک نمونه‌ای شناسایی

¹ Markoulis

می‌شوند. ابزار و روش گردآوری اطلاعات در ابتدا مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته و سپس تنظیم پرسشنامه براساس کدهای بدست آمده می‌باشد که شامل یک پرسشنامه بود.

یافته‌ها

همان طور که در ذیل نشان داده شده است مولفه‌های شناسایی شده پس از بررسی‌های انجام شده در قالب ۱۰ مضمون سازمان‌دهنده و ۳ مضمون فراگیر که شامل عدم قطعیت‌ها، شگفتی‌سازها و پیشران‌های موثر بر عملکرد باشگاه‌های فوتبال با عرضه سهام آن‌ها در بورس می‌باشند دسته بندی می‌شوند.

جدول ۱

مضامین سازمان‌دهنده و فراگیر مستخرج از مضمون پایه

مضامین فراگیر	مضامین سازمان‌دهنده	مضمون پایه
عدم قطعیت‌ها	اقتصادی- مالی	ارزش‌گذاری سهام تعهدات بدهی‌ها ریسک اقتصادی کلان نوسانات بازار بورس حق پخش تلویزیونی
شگفتی‌سازها	اقتصادی- مالی	نحوه مدیریت سودآوری باشگاه‌ها نحوه مدیریت دارایی‌ها نگرانی‌های هواداران اعتماد عمومی افزایش ارزش سهام در بلندمدت افزایش جذب اسپانسر تقویت ارزش برند باشگاه‌ها پتانسیل سوددهی از حق پخش تلویزیونی رونق بازار کار ورزشی
پیشران‌ها	اقتصادی- مالی	ایجاد نوآوری در مدیریت توسعه زیرساخت‌ها افزایش مشارکت هواداران افزایش قدرت رقابت در لیگ قهرمانان آسیا کاهش وابستگی باشگاه‌ها به کمک‌های دولتی. افزایش نقدینگی برای تسویه بدهی‌های انباشته. فراهم شدن منابع مالی برای خرید بازیکنان باکیفیت و کادر فنی قوی. تشویق سرمایه‌گذاران خارجی به ورود به بازار فوتبال ایران. ایجاد امکان سرمایه‌گذاری مجدد در زیرساخت‌های ورزشی و آموزشی. افزایش ظرفیت باشگاه‌ها برای اجرای پروژه‌های تجاری مانند فروش محصولات و خدمات جانبی. تقویت مشاغل وابسته. احتمال افزایش ارزش سهام در بلندمدت با بهبود عملکرد باشگاه‌ها. بهبود شفافیت در فرآیندهای مالی و مدیریتی به دلیل الزامات بورس. ایجاد سیستم حسابرسی شفاف که اعتماد سهام‌داران را افزایش می‌دهد. تقویت نظارت بر عملکرد مدیران و کاهش فساد مدیریتی.
مدیریتی و شفافیت	فرهنگی- اجتماعی	

فرهنگی-اجتماعی	اعمال مدیریت حرفه‌ای و نوآوری در اداره باشگاه‌ها. بهبود کارایی مدیریتی با مشارکت سهام‌داران در تصمیم‌گیری‌های کلیدی. افزایش اشتیاق و انگیزه هواداران برای حمایت مالی و معنوی از باشگاه. ایجاد ارتباط نزدیک‌تر میان باشگاه‌ها و جامعه.
ورزشی-عملکردی	افزایش قدرت رقابتی باشگاه‌ها در مسابقات داخلی و آسیایی. جذب بازیکنان و کادر فنی باکیفیت‌تر به دلیل توان مالی بالاتر. توسعه زیرساخت‌های ورزشی از جمله استادیوم‌ها و امکانات تمرینی.

در پژوهش حاضر برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرهای پژوهش از آزمون شاپیرو ویلک استفاده شده است. با توجه به اینکه سطح معناداری آزمون (Sig) در تمام متغیرها بیشتر از ۰/۰۵ است، ادعای نرمال بودن داده‌ها پذیرفته شده و تمامی متغیرها دارای توزیع نرمال هستند بنابراین می‌توان جهت بررسی پژوهش از روش‌های پارامتری استفاده نمود.

جدول ۲

نتایج آزمون شاپیرو ویلک متغیرهای تحقیق

متغیرهای اصلی	میزان تاثیر		میزان قطعیت		نتیجه
	آماره شاپیرو ویلک	سطح معناداری	آماره شاپیرو ویلک	سطح معناداری	
عدم قطعیت‌ها	۰/۹۰۷	۰/۱۶۵	۰/۹۲۲	۰/۳۰۴	نرمال است
شگفتی‌سازها	۰/۹۱۸	۰/۲۳۶	۰/۹۳۷	۰/۴۶۳	نرمال است
پیشران‌ها	۰/۹۱۴	۰/۲۱۱	۰/۹۱۱	۰/۲۱۷	نرمال است

نتایج بدست آمده از مصاحبه‌ها نشان داد که از دیدگاه خبرگان ۳۶ عامل در قالب عدم قطعیت‌ها، شگفتی‌سازها و پیشران‌ها بر آینده عملکرد باشگاه‌های فوتبال با عرضه سهام آن‌ها در بازار بورس قابل شناسایی هستند که نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای نشان می‌دهد از بین این تعداد، ۲۵ عامل به عنوان عوامل کلیدی موثر تایید می‌گردند ($p < 0/05$).

جدول ۳

نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای عامل‌های موثر بر عملکرد باشگاه‌های فوتبال با عرضه سهام آن‌ها در بورس

مضامین فراگیر	مضامین سازمان دهنده	مضمون پایه	میانگین	مقدار t	سطح معناداری	نتیجه
عدم قطعیت‌ها	اقتصادی-مالی	ارزش‌گذاری سهام	۳/۹۳	۹/۴۰۵	۰/۰۱	تایید
		تعهدات بدهی‌ها	۲/۶۹	-۲/۳۸۶	۰/۰۶۲	رد
		ریسک اقتصادی کلان	۳/۲۹	۶/۲۳۹	۰/۰۱	تایید
		نوسانات بازار بورس	۳/۶۷	۱۱/۴۵۴	۰/۰۱	تایید
		حق پخش تلویزیونی	۲/۹۰	-۵/۳۳	۰/۱۰۲	رد
	مدیریتی و ساختاری	نحوه مدیریت سودآوری باشگاه‌ها	۳/۲۴	۱۰/۲۰۲	۰/۰۰۶	تایید
		نحوه مدیریت دارایی‌ها	۳/۱۷	۶/۱۲۹	۰/۰۱	تایید
	فرهنگی-اجتماعی	نگرانی‌های هواداران	۱/۸۶	-۱۰/۳۱۴	۰/۲۳۰	رد

رد	۰/۱۲۷	-۴/۹۴۲	۲/۳۳	اعتماد عمومی		
تایید	۰/۰۱	۷/۴۱۸	۳/۱۰	افزایش ارزش سهام در بلندمدت	اقتصادی- مالی	شگفتی‌سازها
تایید	۰/۰۰۵	۲/۳۳۳	۳/۳۸	افزایش جذب اسپانسر		
رد	۰/۱۵۲	۱/۴۶	۲/۲۱	تقویت ارزش برند باشگاه‌ها		
تایید	۰/۰۱	۵/۲۵۴	۳/۶۲	پتانسیل سوددهی از حق پخش تلویزیونی		
رد	۰/۲۵۳	۱/۱۵۹	۳/۱۹	رونق بازار کار ورزشی		
رد	۰/۵۰۷	-۰/۶۷	۲/۸۸	ایجاد نوآوری در مدیریت	مدیریتی- زیرساختی	
رد	۰/۶۱۰	-۲/۸۹۲	۲/۴۸	توسعه زیرساخت‌ها		
تایید	۰/۰۱	۱۱/۴۵۴	۴/۳۳	افزایش مشارکت هواداران	فرهنگی- اجتماعی	
تایید	۰/۰۱	۷/۶۹۶	۴/۰۵	افزایش قدرت رقابت در لیگ قهرمانان آسیا		
تایید	۰/۰۰۱	۳/۶۳۳	۳/۷۱	کاهش وابستگی باشگاه‌ها به کمک‌های دولتی.	اقتصادی- مالی	پیشران‌ها
تایید	۰/۰۰۱	۸/۱۸۱	۴/۱۹	افزایش نقدینگی برای تسویه بدهی‌های انباشته.		
تایید	۰/۰۰۲	-۳/۲۸۷	۲/۶۰	فراهم شدن منابع مالی برای خرید بازیکنان باکیفیت و کادر فنی قوی.		
رد	۰/۵۵۹	۰/۵۸۹	۳/۱۲	تشویق سرمایه‌گذاران خارجی به ورود به بازار فوتبال ایران.		
تایید	۰/۰۳۲	۲/۲۱۸	۳/۵۷	ایجاد امکان سرمایه‌گذاری مجدد در زیرساخت‌های ورزشی و آموزشی.		
تایید	۰/۰۱	۲/۷۱۳	۳/۵۰	افزایش ظرفیت باشگاه‌ها برای اجرای پروژه‌های تجاری مانند فروش محصولات و خدمات جانبی.		
رد	۰/۰۶۹	-۱/۸۶۴	۲/۶۲	تقویت مشاغل وابسته.		
رد	۰/۰۹۶	-۱/۷۰۴	۲/۶۴	افزایش اشتیاق و انگیزه هواداران برای حمایت مالی و معنوی از باشگاه.		
تایید	۰/۰۰۷	۲/۵۲۴	۳/۲۴	بهبود شفافیت در فرآیندهای مالی و مدیریتی به دلیل الزامات بورس.	مدیریتی و شفافیت	

تایید	۰/۰۰۱	۳/۴۰۴	۳/۴۵	سیستم ایجاد حسابرسی شفاف که اعتماد سهام‌داران را افزایش می‌دهد.	
تایید	۰/۰۰۱	۱۰/۷۵۳	۳/۹۰	تقویت نظارت بر عملکرد مدیران و کاهش فساد مدیریتی.	
تایید	۰/۰۴	۰/۹۸۷	۳/۲۶	اعمال مدیریت حرفه‌ای و نوآوری در اداره باشگاه‌ها.	
تایید	۰/۰۰۱	۱۳/۹۳۶	۴/۲۶	بهبود کارایی مدیریتی با مشارکت سهام‌داران در تصمیم‌گیری‌های کلیدی.	
تایید	۰/۰۰۱	۹/۴۵۷	۴/۱۲	افزایش اشتیاق و انگیزه هواداران برای حمایت مالی و معنوی از باشگاه.	فرهنگی-اجتماعی
تایید	۰/۰۰۱	۸/۸۵۸	۳/۹۵	ایجاد ارتباط نزدیک‌تر میان باشگاه‌ها و جامعه.	
تایید	۰/۰۰۱	۶/۴۲۲	۳/۸۸	افزایش قدرت رقابتی باشگاه‌ها در مسابقات داخلی و آسیایی.	ورزشی-عملکردی
تایید	۰/۰۰۳	۵/۹۰۹	۳/۲۹	جذب بازیکنان و کادر فنی باکیفیت‌تر به دلیل توان مالی بالاتر.	
تایید	۰/۰۰۱	۵/۳۶۱	۳/۷۱	توسعه زیرساخت‌های ورزشی از جمله استادیوم‌ها و امکانات تمرینی.	

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج بدست آمده از مصاحبه‌ها نشان داد که از دیدگاه خبرگان ۳۶ عامل در قالب عدم قطعیت‌ها، شگفتی‌سازها و پیشران‌ها بر آینده عملکرد باشگاه‌های فوتبال با عرضه سهام آن‌ها در بازار بورس قابل شناسایی هستند که نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای نشان می‌دهد از بین این تعداد، ۲۵ عامل به عنوان عوامل کلیدی موثر تایید می‌گردند. این یافته، همسو با نتایج هاگن و همکاران (۲۰۱۹)، مارکولیس و همکاران (۲۰۲۰) می‌باشد (Hagen & Cunha, 2019; Markoulis & Katsikides, 2020). در تبیین این نتایج می‌توان گفت که، عرضه سهام باشگاه‌های استقلال و پرسپولیس در بازار بورس می‌تواند بر جنبه‌های گوناگون تأثیرگذار باشد و تغییرات قابل توجهی را به همراه داشته باشد (Hagen & Cunha, 2019; Markoulis & Katsikides, 2020). در بخش اقتصادی و مالی، عوامل مرتبط با ارزش‌گذاری سهام و تعیین دقیق آن از جمله موضوعات اساسی است که بر عملکرد بازار و همچنین اعتماد سرمایه‌گذاران تأثیر می‌گذارد. مدیریت تعهدات و بدهی‌ها نیز از جمله مسائلی است که در این زمینه نیازمند شفافیت و برنامه‌ریزی دقیق خواهد بود (Fühner et al., 2021). علاوه بر این، ریسک‌های اقتصادی کلان

و نوسانات بازار بورس به عنوان عواملی غیرقابل پیش‌بینی، نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های آینده ایفا می‌کنند. موضوع حق پخش تلویزیونی نیز به عنوان یکی از منابع درآمدی مهم باشگاه‌ها، نیازمند سامان‌دهی و مدیریت موثر است (Gómez-Martínez et al., 2020). در بخش مدیریتی و ساختاری، نحوه مدیریت دارایی‌ها از جمله چالش‌هایی است که می‌تواند تأثیر مستقیمی بر بهره‌وری و کارآمدی باشگاه‌ها داشته باشد. مدیریت صحیح و بهینه این دارایی‌ها، بهبود عملکرد و رشد پایدار باشگاه‌ها را ممکن می‌سازد. در بخش فرهنگی و اجتماعی، نگرانی‌های هواداران و حفظ اعتماد عمومی از جمله عوامل حیاتی محسوب می‌شوند. مشارکت فعال و ایجاد ارتباط نزدیک با هواداران، نقش بسزایی در افزایش حمایت‌های مالی و معنوی دارد و می‌تواند از افت جایگاه اجتماعی باشگاه جلوگیری کند. به طور کلی، این عوامل نشان می‌دهند که عرضه سهام باشگاه‌ها نیازمند مدیریت دقیق، شفافیت و برنامه‌ریزی همه‌جانبه است تا بتواند ضمن رفع چالش‌های موجود، زمینه‌های لازم برای رشد و پیشرفت در ابعاد مختلف را فراهم سازد (Gao et al., 2020).

همچنین عرضه سهام این باشگاه‌ها در بازار بورس می‌تواند در زمینه‌های اقتصادی، مدیریتی و فرهنگی تأثیرات چشمگیری داشته باشد. در بخش اقتصادی و مالی، افزایش ارزش سهام در بلندمدت به عنوان یکی از دستاوردهای کلیدی مطرح است که به جذب سرمایه‌گذاران بیشتر و تقویت پایه‌های مالی باشگاه‌ها کمک می‌کند. همچنین، توانایی جذب اسپانسرهای جدید و تقویت ارزش برند باشگاه‌ها، نه تنها منابع مالی جدیدی را به همراه دارد، بلکه باعث ارتقای جایگاه و اعتبار باشگاه‌ها در سطح داخلی و بین‌المللی می‌شود (Galloppo & Boido, 2020). پتانسیل سوددهی از حق پخش تلویزیونی به عنوان یک منبع پایدار درآمدی نیز می‌تواند توان مالی باشگاه‌ها را افزایش دهد و فرصت‌های جدیدی برای رشد ایجاد کند. علاوه بر این، رونق بازار کار ورزشی، چه از طریق ایجاد شغل‌های مستقیم و چه از طریق توسعه فرصت‌های وابسته، از دیگر اثرات مثبت این روند است. در حوزه مدیریتی و زیرساختی، ایجاد نوآوری در مدیریت و بهره‌گیری از رویکردهای مدرن می‌تواند بهره‌وری و کارآمدی باشگاه‌ها را بهبود بخشد. همچنین، توسعه زیرساخت‌ها از جمله امکانات ورزشی و اداری، امکان ارتقای کیفیت خدمات ارائه‌شده و جذب بهتر بازیکنان و کادر فنی را فراهم می‌کند. در بخش فرهنگی و اجتماعی، افزایش مشارکت هواداران یکی از اهداف کلیدی است که می‌تواند از طریق ارتباط نزدیک‌تر با جامعه هواداری و جلب حمایت‌های معنوی و مالی تحقق یابد. این تعامل نه تنها باعث تقویت حس تعلق میان هواداران می‌شود، بلکه به افزایش حضور و حمایت آن‌ها در مسابقات و رویدادها نیز منجر خواهد شد. افزایش قدرت رقابت در لیگ قهرمانان آسیا نیز به عنوان یک هدف استراتژیک مطرح است که از طریق تقویت توان مالی و مدیریتی باشگاه‌ها قابل دستیابی است. این دستاوردها می‌تواند جایگاه باشگاه‌ها را در سطح قاره‌ای بهبود بخشد و فرصت‌های بیشتری برای موفقیت ورزشی و مالی فراهم کند. به طور کلی، این تحولات می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد پایدار باشگاه‌ها و افزایش توان رقابتی آن‌ها ایفا کنند (Markoulis & Katsikides, 2020).

پیشران‌ها به عنوان عوامل کلیدی که مسیر تحول و رشد باشگاه‌های فوتبال استقلال و پرسپولیس را در پی عرضه سهام آن‌ها در بازار بورس تعیین می‌کنند، از جنبه‌های مختلف اقتصادی، مدیریتی، فرهنگی و ورزشی قابل تحلیل هستند. در بُعد اقتصادی، کاهش وابستگی باشگاه‌ها به منابع مالی دولتی به‌عنوان یک تغییر بنیادی، توانایی باشگاه‌ها را برای اتکا به منابع پایدار افزایش می‌دهد (Fühner et al., 2021). افزایش نقدینگی، علاوه بر تسویه بدهی‌های گذشته، امکان جذب بازیکنان و کادر فنی باکیفیت‌تر را فراهم می‌کند که می‌تواند بر عملکرد ورزشی باشگاه تأثیر مستقیمی داشته باشد. همچنین، ورود سرمایه‌گذاران خارجی به بازار فوتبال ایران و ایجاد ظرفیت برای سرمایه‌گذاری مجدد در زیرساخت‌های ورزشی و آموزشی، به توسعه پایدار باشگاه‌ها کمک شایانی می‌کند. این روند، اجرای پروژه‌های تجاری متنوع نظیر فروش محصولات و خدمات جانبی را تسهیل کرده و موجب گسترش مشاغل وابسته می‌شود. در این میان، افزایش انگیزه و اشتیاق هواداران برای حمایت مالی و معنوی نیز به تثبیت موقعیت اقتصادی باشگاه‌ها کمک خواهد کرد. از منظر مدیریتی و شفافیت، الزامات حضور در بورس،

نیاز به شفافیت در فرآیندهای مالی و مدیریتی را دوچندان می‌کند. ایجاد سیستم حسابرسی شفاف، اعتماد سهام‌داران را تقویت کرده و امکان نظارت بهتر بر عملکرد مدیران را فراهم می‌آورد. کاهش فساد مدیریتی، اعمال نوآوری در روش‌های مدیریتی و مشارکت سهام‌داران در تصمیم‌گیری‌های کلیدی، بهره‌وری و اثربخشی مدیریت باشگاه‌ها را به طور قابل ملاحظه‌ای بهبود می‌بخشد (Botoc et al., 2019).

در حوزه فرهنگی-اجتماعی، افزایش ارتباط میان باشگاه‌ها و جامعه به تحکیم پیوند میان هواداران و باشگاه منجر می‌شود. این ارتباط نزدیک‌تر، علاوه بر تقویت روحیه هواداری، حمایت‌های مالی و معنوی آن‌ها را به سطحی جدید می‌رساند. در بخش ورزشی-عملکردی، تزریق منابع مالی جدید و مدیریت بهینه آن‌ها، امکان جذب استعداد‌های برتر و کادر فنی حرفه‌ای‌تر را مهیا می‌کند. این امر، نه تنها قدرت رقابتی باشگاه‌ها در مسابقات داخلی را افزایش می‌دهد، بلکه جایگاه آن‌ها در صحنه بین‌المللی به‌ویژه لیگ قهرمانان آسیا را نیز ارتقا می‌بخشد (Blake et al., 2019). توسعه زیرساخت‌های ورزشی مانند استادیوم‌ها و امکانات تمرینی، بستری مناسب برای پیشرفت ورزشی باشگاه‌ها فراهم خواهد کرد. در مجموع، این پیشران‌ها نه تنها مسیر رشد اقتصادی و ورزشی باشگاه‌ها را هموار می‌کنند، بلکه به تحکیم جایگاه آن‌ها به عنوان نهادهای حرفه‌ای و اجتماعی در سطح ملی و بین‌المللی کمک می‌کنند (Beer & Lin, 2019).

به طور کلی می‌توان بیان کرد که عرضه سهام باشگاه‌های استقلال و پرسپولیس در بازار بورس می‌تواند به‌عنوان یک گام مؤثر در جهت توسعه پایدار این باشگاه‌ها عمل کند. با این حال، برای بهره‌برداری کامل از این فرصت، لازم است که باشگاه‌ها با دقت و به‌طور هوشمندانه‌ای از فرصت‌های موجود استفاده کنند و در عین حال به چالش‌های احتمالی توجه داشته باشند. موفقیت در این مسیر نیازمند برنامه‌ریزی دقیق، شفافیت مالی، ارتقای کیفیت مدیریت و توسعه زیرساخت‌های ورزشی است تا باشگاه‌ها بتوانند به اهداف بلندمدت خود در سطح داخلی و بین‌المللی دست یابند و به یک الگو در عرصه فوتبال ایران تبدیل شوند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است. این مقاله از رساله دکتری در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت استخراج شده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Beer, F. M., & Lin, F. (2019). Sports sentiment and stock returns: The Bombay stock exchange. *ACRN Journal of Finance and Risk Perspectives*, 8(1), 56-70. <https://doi.org/10.35944/jofrp.2019.8.1.003>
- Blake, J., Fourie, S., & Goldman, M. (2019). The relationship between sports sponsorships and corporate financial returns in South Africa. *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, 20(1), 2-25. <https://doi.org/10.1108/IJSMS-12-2016-0088>
- Botoc, C., Mihancea, E., & Molcut, A. (2019). Football and Stock Market Performance Correlation: Evidence from Italy. *Scientific Annals of Economics and Business*, 66(4), 525-539. <https://doi.org/10.47743/saeb-2019-0044>
- Fühner, J., Schmidt, S. L., & Schreyer, D. (2021). Are diversified football clubs better prepared for a crisis? First empirical evidence from the stock market. *European Sport Management Quarterly*, 21(3), 350-373. <https://doi.org/10.1080/16184742.2020.1862273>
- Galloppo, G., & Boido, C. (2020). How much is a goal in the football championship worth? Match results and stock price reaction. *International Journal of Sport Finance*, 15(2), 83-92. <https://doi.org/10.32731/ijsf/152.052020.03>
- Gao, Z., Ren, H., & Zhang, B. (2020). Googling investor sentiment around the world. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 55(2), 549-580. <https://doi.org/10.1017/S0022109019000061>
- Gómez-Martínez, R., Marqués-Bogliani, C., & Paule-Vianez, J. (2020). The profitability of algorithmic trading systems based on football sentiment. *International Sports Studies*, 42(1). <https://doi.org/10.30819/iss.42-1.04>
- Hagen, J., & Cunha, M. N. (2019). The history of investing in football and factors affecting stock price of listed football clubs. *International Journal of Financial Management*, 9(4), 31-41. https://www.researchgate.net/publication/373448010_The_History_of_Investing_in_Football_and_Factors_Affecting_Stock_Price_of_Listed_Football_Clubs
- Liu, H., Wang, Y., He, D., & Wang, C. (2020). Short term response of Chinese stock markets to the outbreak of COVID-19. *Applied Economics*, 52(53), 5859-5872. <https://doi.org/10.1080/00036846.2020.1776837>
- Maci, G., Pacelli, V., & D'Apolito, E. (2020). The determinants of stock prices of European football clubs: An empirical analysis. *International Journal of Economics, Finance and Management Sciences*, 8(5), 168. <https://doi.org/10.11648/j.ijefm.20200805.11>
- Markoulis, S., & Katsikides, S. (2020). The effect of terrorism on stock markets: Evidence from the 21st century. *Terrorism and Political Violence*, 32(5), 988-1010. <https://doi.org/10.1080/09546553.2018.1425207>
- Prigge, S., & Tegtmeier, L. (2019). Market valuation and risk profile of listed European football clubs. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 9(2), 146-163. <https://doi.org/10.1108/SBM-04-2018-0033>
- Sóti, A., Ancarani, A., Stéger, J., & Vattay, G. (2020). Influence of Twitter activity on the stock price of soccer clubs. *Social Network Analysis and Mining*, 10, 1-12. <https://doi.org/10.1007/s13278-020-00691-2>
- Talay, M. B., Akdeniz, M. B., Obal, M., & Townsend, J. D. (2019). Stock market reactions to new product launches in international markets: The moderating role of culture. *Journal of International Marketing*, 27(4), 81-98. <https://doi.org/10.1177/1069031X19874789>